

Informasjon
Aftenposten
Debattredaksjonen

Debattredaktør

Erik Tornes
 Adresse: Aftenposten, Debatt,
 Boks 1178, 0107 Oslo

Debatt

E-post: debatt@aftenposten.no
 Hovedinnlegg: 3000 tegn inkl.
 mellomrom. Legg ved portrettfoto.
 Kortinnlegg: 400-1500 tegn.

Kronikker / debattinnlegg på nett

aftenposten.no/meninger
 Aftenposten returnerer ikke artikler
 som blir sendt på papir.

Kronikk

E-post: kronikk@aftenposten.no
 Kronikk: Maks. 6000 tegn
 inkl. mellomrom.
 Legg ved portrettfoto.

mune mot lidelsene vi ser. At vi vurderer galskapen som en uforanderlig politisk realitet.

Jeg har skjønnet at det ikke handler om mangel på empati, men heller om selektiv empati.

I et opprop signert akademikere, forskere, instituttledere og politikere støttes Ukrainas rett til forsvar mot russisk okkupasjon og aggresjon. Tonen er aktivistisk. Budskapet i oppropet er de fleste av oss enige i.

Men kan vi ta Israel/Palestina-testen på den og se hvor mange som fortsatt vil støtte erklæringen? Eller er geografisk nærhet til den ene konflikten synonymt med at vi må forholde oss tause til den andre?

Jeg savner en setning, en ærlig erkjennelse om at det er forskjell på folk - eller folkeretten - i Ukraina og Palestina. Og kanskje en setning til om at nærrområdefokus handler mer om våre interesser og mindre om våre moralske forpliktelser overfor ukrainerne. Det kan jeg leve med. Da later vi ikke som.

Har møtt egne fordommer i døren. Picard og Ringnes er to eksempler på en mo-

digere generasjon av kvinner som setter politisk dagsorden.

Motet deres ligger i at de er konsekvente, tilsynelatende uten et snev av frykt for at mulige sosiale og politiske nettverk og broer brennes.

I møte med deres engasjement har jeg møtt egne fordommer i døren. Jeg har tenkt «er det virkelig kjendiser og næringslivsledere som skal lede kampen mot utsløttelsen av et folk og for menneskeverd? Er det tilsynelatende lettvektere uten utenrikspolitisk kompetanse som skal stå opp for folkeretten og mobilisere til endring?» Svaret er JA! Disse kvinnelige lederne har gjort mer for fred enn etablerte feminister og akademikere som har veskene fulle av politiske talepunkter.

Om noen uker går trolig europeiske land inn for å godkjenne Palestina som egen stat, et resultat av solid diplomatisk arbeid og den folkelige massemobiliseringen i småbyer og storbyer verden over.

30 år fra i dag kan de som drev dette frem, se tilbake og si at de ikke stakk hodet i sanden. De nektet å være passive tilskuere til nok en nedslaktning som kommer til å gå inn i verdenshistoriens mørkeste kapitler.

Kort sagt

Tidlig skolestart

Hva med selvtilliten?

Aftenposten spør på lederplass 26. april «hva det gjør med selvtilliten å bli værende i barnehagen når store deler av årskullet forsvinner av gårde til skolen». Man kan også spørre seg hva det gjør med selvtilliten å starte på skolen sammen med tidlig utviklede barn som er nesten ett år eldre, mens man selv er litt liten for alderen og litt sen grovmotorisk (ikke alle som er sent modne, er gode til å klatre i trær).

«Jeg skulle ønske jeg gikk i barnehagen fremdeles.» Dette er et sitat fra min seks år gamle sønn på slutten av første skoleår. Han er født sent på året, har alltid vært liten og aldri vært interessert i å sitte stille. I det sosiale spillet blir han utspilt. På sparke sykkel blir farten for stor.

Aftenposten problematiserer det å se «sitt kull» gå videre til skolen mens man selv blir igjen i barnehagen. Jeg tror det er en større utfordring for selvtilliten å føle seg minst og dårligst enn det er å ha feil årstall på fødselsattesten.

Anonym mor

Tyrkia

Tvilsomt om folkemord

Psykiater Ann Færden med flere skriver om «folkemordet på armenerne» i Aftenposten 23. april. Mens det er all mulig grunn til å kreve at tyrkiske myndigheter går inn i armenernes grufulle skjebne fra våren 1915 av, inneholder artikkelen så mange tvilsomme punkter at den neppe kan bidra til oppgjør i en viktig sak.

Det skjedde ingen systematisk utryddelse av mennesker i 1915-17 blott fordi de tilhører en spesiell gruppe, som det heter i Ferdens kronikk. Armenerne ble ansett som en sikkerhetsrisiko, og armenere fra østre Anatolia ble søkt forflyttet til dagens Libanon og Syria. En halv million armenere i vestlige Anatolia overlevde krigen.

En samling telegrammer som skal vise folkemorderisk intensjon hos tyrkisk ledelse, ble publisert på 1920-tallet, men har vært omstridt mht. om de er forfalskninger (Taner Akcam, 2018).

Var armenerne illojale? Nestor i armensk historie Richard Hovhannesian skrev i sin bok på 1960-tallet at armenerne ønsket

at tyrkerne skulle tape krigen. (Da saken ble politisert på 1970-tallet, forsvant slike synspunkter fra armenske kilder.)

Når dette er sagt, er det all mulig grunn til å kreve at Tyrkia tar et oppgjør med hendelsene den gangen. Erdogan annonserte i 2005 i sin demokratiske periode at han ville ta initiativ til en internasjonal kommisjon under FN med forskere fra alle leirer for å komme til bunns i saken: «Vi vil bøye oss for fakta.» Men forslaget ble senere trukket tilbake blant annet på basis av krav fra Aserbajdsjan. Norge bør kreve at Tyrkia tar den opp igjen.

Innleggsforfatteren har skrevet bok om temaet: «A Genocidal Age and its Aftermath. Notes on the Question of the Armenian Genocide.» Gomidas Institute. London (2015).

Ragnar Næss

Skoppum

Flyktninger i Midtøsten

Ikke så enkelt

Aftenposten har en artikkel om Hamas' krav om palestinske flyktnings rett til «å komme hjem». Jeg ønsker å påtale det som ikke sies i artikkelen, men som er av betydning for forståelsen. Avisen skriver: «Da Israel erklærte seg som stat i 1948, brøt det ut krig mellom jødene og de arabiske nabolandene.» Faktum er at den jødiske siden aksepterte FNs delingsplan i 1947, araberne avsto. I 1948 angrep samtlige arabiske stater landet, selv med budskap om likestilling for arabiske innbyggere. Ca. 750.000 arabere ble oppfordret til flukt eller jaget av krigshandlingene. Men fakta er også at Jordan okkuperte Vestbredden og Egypt Gaza, og jøder ble fordrevet og eiendommer konfiskert. Ca. 850.000 jøder ble fordrevet fra alle arabiske land mellom 1948 og 1952. Her ble storparten integrert i Israel.

De arabiske flyktningene og deres etterkommere blir av Israels arabiske naboland nektet statsborgerskap og derved status som flyktninger. I dag gjelder dette 5,9 millioner palestinske flyktninger. FNs organisasjon UNHCR arbeider for flyktninger fra resten av verden, og stort sett har man klart å bosette mange millioner mennesker i samme periode.

Folkerettens rettigheter med hensyn til hjemvendelse er diskutabel, og artikkelens diskusjon om hjemvendelse eller kompensasjon er ikke så enkel som det hevdes, da den også bør gjelde etterkommere av jødiske innbyggere fra de arabiske landene.

Rolf Kirschner

Oslo

Les flere
 debattinnlegg
 på ap.no